

Verslag Ledenvergadering Zeeuws Particulier Grondbezit (aansluitend excursie); Beveren, 17 juni 2017

De leden van ZPG en genodigden komen samen in Hof ter Saksen te Haasdonk bij Beveren (B). Voorzitter Joan Seijdlitz heet allen welkom in zijn 'achterland': 'ik ben ook een (Zeeuws-) Vlaming'. Het gezelschap van ruim 30 personen krijgt Sint Maartengebak aangeboden. Onze gastheer Jan van Bogaert heet allen welkom namens de gemeente Beveren en vertelt dat de vroegere eigenaren het gebak met Sint-Maarten aan de kinderen uitdeelde. Jan is actief bij de Groendienst van Beveren, welke op het landgoed gevestigd is. Het landgoed is in 1982 gekocht van de textielondernemer Edmond Meert die zijn fabrieken in 'De Kongo' ten onder zag gaan. Het kasteel is 10 jaar terug gerenoveerd en heeft helaas nog geen bewoner. Boven de Ridderzaal van de boerderij bevindt zich de administratie van de Groendienst. Hof ter Saksen is een exclusief gemeentelijk natuurdomein met een beschermd landschapspark en schitterende wandeldreven. Behalve het park (13,5 ha) met de beschermde monumenten kasteel, oranjerie en hoevegebouw vind je er ook een natuurtuin (1,3 ha), een hoogstamboomgaard (3 ha), de Beverse beekvallei met bufferbekken en het pas aangeplante eikenbos (3 ha), een geboortebos. Op de 30 ha staan 7000 verschillende planten. Het gehele oppervlak wordt met 4 personen beheerd. Het park is opengesteld, met wandelpaden en speelbos. Aanplanting is van 250 jaar geleden. T.b.v. natuurcompensatie wordt het bos uitgebreid. De grootste melkkoe voor de gemeente is de kerncentrale. Nu worden voorbereidingen getroffen m.b.t. de financiën, i.v.m. de voorgenomen sluiting.

Joan Seijdlitz vraagt aandacht voor het overlijden van onze oud-secretaris en erelid Leen Kaptein. Jan Paul van Hoven en Bram Nieuwenhuijzen zijn samen met een FPG-delegatie naar de begrafenis geweest. Joan haalt herinneringen op, o.a. van de reis op Tholen, bij Scherpenisse. Leen had de bus geregeld, en hij was vervolgens kritisch m.b.t. de kosten voor de consumpties.

Vervolgens heet hij erelid Jan Paul van Hoven welkom, hij is tevens namens collega Leen Pons aanwezig. Leen heeft telefonisch de groeten overgebracht. Er zijn verschillende bestuurders en leden verhinderd.

De voorzitter is blij met de komst van de delegatie van Landelijk Vlaanderen (LV). Samen met LV is 11 jaar terug in Kallo met de leden gesproken over de natuurcompensatie van de verdieping van de Westerschelde. Hier was ook de inmiddels overleden gedeputeerde Thijs Kramer aanwezig.

Speciaal welkom voor de nieuwe mensen hier, de familie vd Bilt en de dochter van Fred Dekker en partner, die in West Zeeuws-Vlaanderen de familieboerderij hebben overgenomen. We hopen jullie vaker terug te zien. Fred Dekker is naar Canada en dus verhinderd.

De ledenvergadering

De notulen zijn akkoord, met dank aan Regiocoördinator René de Bont. Er is een uitnodiging binnengekomen voor de Zeeuws-Brabantse ANV-dag, welke mede door 'onze' ZeeBra in samenwerking met de collectieven wordt georganiseerd.

De voorzitter bespreekt de actualiteit. Vorig jaar heeft Joan gevraagd wie hem wil opvolgen in de FBE. Vervolgens heeft het bestuur contact gelegd met dhr. Leo Klompe. De voorzitter heet Leo en zijn vrouw hartelijk welkom en wenst hem veel succes als FBE-bestuurder. Leo is in 1950 geboren, was akkerbouwer op Dreischor en is tevens waterschapbestuurder geweest. Het bedrijf is in 2009 verkocht aan de familie vd Torren. Leo Klompe is tevens voorzitter van de Wildbeheereenheid. Hij aanvaardt met dank deze functie en volgt daar mee twee vertegenwoordigers uit Zeeuws-Vlaanderen op (Joan en wijlen André Collot d'Escury). Joan is blij met zijn opvolger.

Tevens maakt Joan melding van de benoeming van de nieuwe secretaris bij het Natuurcollectief Zeeland (NCZ). Eric Gunst, rentmeester van Buitenplaats Overduin vormt samen met Joan en Ad Ruitenberg het bestuur. NCZ en ook de agrarische koepel 'ZeeBra' hebben een goede start gemaakt.

Toelichting Jaarrekening: penningmeester Augusta Lantsheer deelt het bekende overzicht uit en geeft aan dat er geen bijzondere uitgaven zijn geweest. De toelagen van FPG, op basis van de afdracht van de contributie is via BPG / Cluster Zuid verrekend. Opbrengsten uit projecten in Brabant zorgen voor de continuïteit van de inzet van de Regiocoördinator. Opbrengsten van de spaarrekening, welke zich gunstig heeft ontwikkeld, zijn minimaal. Er zijn verder geen vragen voor de penningmeester. De deelnemers van deze dag hoeven niets bij te dragen.

Dhr. Aad Molenburgh heeft namens de kascommissie per mail gereageerd, nadat de penningmeester de stukken persoonlijk had toegelicht. 'De getoonde stukken geven een verantwoord beeld over 2016.' De werkwijze van verrekening via BPG is toegelicht.

De vergadering gaat akkoord en verleent decharge aan de penningmeesters. De nieuwe commissie bestaat wederom uit Theo Timmerman, ditmaal samen met Eric Gunst.

Verkiezingen: de vergadering gaat akkoord met de benoeming van Martin Thomaes. Hij woont in Hoofdplaat. Hier boert Martin als 7^e generatie samen met zijn neef. Martin heeft met veel plezier verschillende bestuursvergadering bijgewoond. Hij wil zich graag inzetten voor komende periode.

Harrie Breviers, rentmeester bij ASR, wordt herbenoemd.

Rondvraag

Dhr. van de Bilt dank de voorzitter voor de uitnodiging. De aanleiding van zijn komst vormde de bijeenkomst van TenneT, eerder dit voorjaar. Dhr. van de Bilt irriteert zich aan TenneT en aan de opstelling van ZLTO welke gericht is op de agrarische gebruikers van de grond. Bij het leggen van de grote kabels worden de grondgebruikers betrokken, eigenaren worden echter niet genoemd. Terwijl de terreineigenaren daarna minder mogelijkheden hebben. Dhr. van de Bilt weigert

mensen op zijn grond te laten komen. René de Bont legt het standpunt van FPG uit: eigenaren hebben tevens recht op een jaarlijkse retributie. In Noord-Holland heeft HPG zich hardgemaakt voor de jaarlijkse betaling. Jos Verschuren geeft aan dat je dan afhankelijk wordt van het rendementen van organisatie, de voorgestelde vergoeding wordt door LTO landelijk gevolgd. Eigenaren missen volgens dhr. vd Bilt een belangrijk onderdeel, nl. wanneer grond een andere functie gaat krijgen, dan zou je het anders moeten bekijken.

Joan geeft aan dat de standpunten duidelijk zijn en adviseert dhr. van de Bilt ook met Johan van de Slikke contact te leggen, hij is betrokken bij de landelijke FPG-aanpak. René zal het modelcontract van FPG / HPG sturen.

Dhr. Lubbers vraagt of het mogelijk is om de verslagen van de FBE-vergadering te krijgen. Het betreffen interne FBE-stukken. René de Bont geeft aan dat landelijk afgesproken is dat er frequent FBE-nieuwsbrieven gaan komen. Daarnaast communiceert elke WBE met haar leden. Dhr. Klompe neemt de vraag mee en gaat na wanneer de Zeeuwse FBE-nieuwsbrieven zullen gaan verschijnen.

Jos Verschueren vraag aandacht voor de pachtprijsberekeningen van het LEI. De pachtprizen gaan naar beneden in Zuidwest. Het LEI kijkt naar het rendementen op de verschillende gronden. Jos

vraagt zich af of het wel goed berekend wordt. Het mag niet zijn dat investeringslasten daarin meegenomen worden. Het moet bedrijfseconomisch bepaald zijn, het gaat niet om het fiscale rendement. Komt nog bij dat de grondprijs omhoog gaat doordat onteigende Belgen in Zeeuws-Vlaanderen kopen en vervolgens perenbomen planten.

De dagvoorzitter rond het huishoudelijk deel van de vergadering af en introduceert de sprekers.

‘Alternatieve bestrijding van onkruid op verharding i.v.m. veranderde wetgeving’ door Rien Klippel; Senior-beleidsmedewerker Emissies Waterschap Scheldestromen

Projectgroep ‘Schoonwater Zeeland’ zet zich in om de emissies terug te dringen, zowel van de landbouw als van daarbuiten. Rien is projectleider. ‘Alleen kan je snel, maar samen kom je verder’. Hij is blij dat het item weer op agenda staat, dank voor uitnodiging. Rien zal voorborden op vergadering van dit najaar en uitleg geven over de actuele wetgeving. Jan zal ingaan op de praktijk.

In 2023 mogen er geen normoverschrijding meer plaatsvinden, i.v.m. kwaliteit van het drinkwater. 6 miljoen Nederlanders drinken van het rivierwater! Maatregelen worden genomen binnen en buiten de landbouw. 4/5 van de residuen komt van afspoeling van ‘verhard’ oppervlak. Er is veel maatschappelijke druk.

Wetgeving: inzetten op niet chemisch, met uitzonderingen. Professioneel gebruik buiten de landbouw is sinds 1 november 2016 verboden. Er zijn uitzonderingen, bv bij stationaire machines en vliegvelden en bepaalde probleemkruiden (bv duizendknoop). En EZ heeft ‘Green Deals’ gesloten om op moeilijke dossiers toch het gebruik af te bouwen.

Per 1 november a.s. is ook het gebruik buiten de landbouw op ‘onverharde bodem’ verboden. Er komt opnieuw een lijst met uitzonderingen. Niet iedereen is er klaar voor. Publicatie volgt, met uitzonderingen voor 2 jaar, o.a. voor de bestrijding van vogelkers, berenkauw en een aantal exoten. Hoe verder met de leden van ZPG? Rien is in gesprek met het ministerie van I&M. Rien wil ons met Brabant en Drenthe betrekken bij het Project ‘Schoon Water’ en laten zien hoe het op een andere manier kan, tijdens regionale kennisbijeenkomsten. Uitnodiging voor een excursie volgt. Deze wordt georganiseerd met Evides, ZPG en CLM.

Rien Klippel rond zijn inleiding af

- Jan van Bogaert heeft ervoor gezorgd dat we hier vandaag welkom zijn. Hij zal laten zien hoe de Vlaamse gemeenten steeds meer ‘chemie vrij’ werken.
- Leden van ZPG zijn ook welkom bij Velt, ‘de vereniging voor ecologisch tuinieren’
- We werken samen in het project ‘Bij Vriendelijk Zeeland’, o.l.v. ZLTO. ZPG is via de Provinciale Commissie Groene Ruimte aangesloten.

‘Het beheer van het domein’ door Jan Van Bogaert; domein beheerder en bestuurder Natuureducatieve Vereniging Hortus ter Saksen vzw

Het landgoed wordt reeds 20 jaar beheerd zonder chemie. De gemeentebesturen zijn in overleg gegaan, met de universiteit van Gent. Het gaat om een nieuwe manier van beheersen van ‘kruid’. Van oudsher was er een gevoel van ‘properheid’ in Vlaanderen, er werd veel van chemie gebruikgemaakt. Kennis van bodem en planten is essentieel. Alternatieven: beheeren met planten, gelaagdheid en bodembedekking. En daarnaast mechanische en thermische bewerking. De meeste planten kunnen niet tegen verstoring. Streef naar een natuurlijk evenwicht in je tuin. Nb. Keukenmiddeltjes zoals zout zijn toch schadelijk. Op het landgoed beheren 4

mensen 30 ha. ‘Dit is mogelijk omdat we geen kale bodems hebben! En waarom mag er geen kruid in voetbalvelden en golfbanen?’

We komen nu met het huidige weertype in het scenario van 1976 en moeten zuinig zijn op drinkwater. Ook op wereldschaal: slechts 3% is geschikt voor drinkwater. Bij spuiten op verharding komt veel in het water terecht. Slechts 5% gaat naar de plant. Er komen steeds meer bladmossen en korstmossen, door de klimaatverandering. Mede door zwavel en stikstofuitstoot. Warm en vochtig weer zorgen voor veel esdoornzaailingen.

De gemeenten maken een veegplan, daardoor is er minder kruid (afwisselen branden en borstelen; achter borstelen altijd vegen). Heet water van 130 graden onder druk, dat werkt het beste (plant sterft vanaf 65 graden). Voor brandnetels en distels, blijven maaien en afvoeren, na 5 jaar succes!

Pitrus is gespecialiseerd op fosfaat houdende gronden. Deze planten zijn moeilijk weg te maaien. René de Bont vult aan dat bij omvorming van graslanden naar natuur het zaak is om het grasland frequent te blijven maaien.

Halfopen verharding, o.a. kasseien, geeft de meeste problemen. Soms is het een optie om deze stroken mee te maaien. Jan toont het overzicht wat het milieu- en kosteneffect is van de verschillende behandelingen. De dataset is opgebouwd via het meerjarenonderzoek van de Universiteit van Gent en de gemeenten.

Secretaris Augusta Lantsheer bedankt de sprekers en 's-middags ook de gids met een speciaal pakket bestaande uit producten van Zeeuwse bodem.

Excursie Antwerpse Haven en Prosper- en Hedwigepolder

Na de broodjesmaaltijd demonstreert Jan van Bogaert de machines. Aansluiten start de busrit o.l.v. gids Karin Verbraeken.

We rijden langs een aantal landmarks, waaronder het spookdorp Doel, het Deurgangdok en het historische fort Liefkenshoek, wat een belangrijke rol speelde bij de val van Antwerpen.

In 1963 was het plan om het havengebied uit te gaan breiden met maar liefst 10.000 ha. In 1969 hebben de boeren een manifest opgesteld, daar in de eerste fase reeds 500 boerderijen en huizen zouden moeten verdwijnen. Uiteindelijk is in 1978 gestart met de uitvoering van het plan voor 4000 ha. De natuurcompensatie werd deels aangelegd rond Kallo.

Nu is het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) geschorst waardoor voorlopig geen verder ontwikkeling mogelijk is.

Een aantal van de bedrijven zijn eigendom van Katoen Natie (voorheen katoenhandel, nu vooral gericht op de productie en overslag van de plastic-grondstoffen). Eigenaar Fernand Huts heeft symbolisch het kanon op Antwerpen gericht. Opvallend is de ontwikkeling van 'Wind aan de Stroom', het aantal windmolens neemt verder toe.

Voorheen was de Prosperpolder een schorren- en slikkengebied langs de oevers van de Schelde. In opdracht van hertog Prosper Lodewijk van Arenberg werd het gebied ingedijkt en ontstond de Prosperpolder. De adel kwam er geregeld jagen. Vervolgens werd de nabijgelegen Hertogin Hedwigepolder aangemaakt. Deze is vernoemd naar Hedwige, Hertogin van Arenberg. Een gedeelte van de Prosperpolder is reeds ingericht in het kader van de natuurcompensatie, het wachten is op de definitieve uitspraak m.b.t. de Hedwigepolder. Voorlopig kunnen we blijven genieten van haar schoonheid.

Voor meer informatie:

www.grondbezit.nl; www.hortus-ter-saksen.be/hof-ter-saksen.html;

www.stichtingoase.nl/natuurtuin-hof-ter-saksen;

www.velt.be en de komende Grondig.

